

ségvetés, sőt — egy darabig — törvényesen megállapított ujoncok nélkül.

Mikor a Bánffy ellen folytatott obstrukció alkalmával először következett be az ugynevezett ex lex: földindulást és égszakadást vártak az alkotmányos érzésű emberek. Megborzongott a háta még a legedzettebb obstruktoroknak is. Azóta vigan és minden kényszerítő ok nélkül a törvényen kívüli állapot egész sorát idézték elő a különböző „vitarendezések” és obstrukciók. Maga az ország megszokta a törvényen kívüli állapotot, ami által alapjaiban rendült meg a hit és bizalom a polgárok szívében alkotmányos intézményeink iránt.

Amely pillanattól fogva a kisebbség felismerte, hogy az egyre-másra rendezett obstrukciók révén befolyást gyakorolhat az ország kormányzatára, elérheti azt, amit szemé-szája kíván, kormányokat kreálhat és buktathat meg tetszése szerint: ez a tudat, az alkotmányos felfogás romjain felépült hatalmának e tudata a fejébe szállt. Derűborúra rendezték obstrukcióikat. S bár egyszer-másszor sikerült a nemzeti érdekek köpenyegét teríteni üzelmeikre, akárhányszor egy gyűlölt kormány megbuktatása s szűkkeblű pártérdekből kívánatos felfordulás előidézése volt a cél. Ha igaz volna az, hogy az ellenzék mindig a nemzeti politika nagy céljai sarkantyuzták bele az obstrukcióba, akkor mivel magyarázhatjuk meg, hogy a néppárt, amely aulikus és felekezeti politika zászlóját lobogtatja, főrugója, ugratója, hol nyílt, hol csendes üzlet-társa volt valamennyi szélsőbali obstrukciónak?

A türheteretlen s az ország jövőjét oly súlyosan kompromittáló kisebbségi

erőszaknak véget kellett vetni. Hát a kormány és a többség véget vetett.

Miután a békés eszközöknek egész skáláját kimerítette: a kisebb bajt el kellett követnie a nagyobb baj elkerülése végett. Meg kellett egy ponton sérteni a házszabályt, hogy a magyar állami élet egyetlen exponensét, a parlamentet megmenthesse.

Salus reipublicae suprema lex.

Bizottsági tagválasztások.

Zombor, 1904. november 21.

A jövő hó első felében 25 kilépő bizottsági tag helye lesz választás útján betöltendő.

Az önkormányzati jog helyesen felfogott értelme az lenne, hogy a törvényhatósági bizottságba, amely a város közügyeit van hivatva intézni, a város polgárai közül azok kerüljenek bele, kik erre a legméltóbbak, akik a közélet terén a legtevékenyebbek s akiknek önzetlen működésétől legtöbbet lehet várni, kívánatos továbbá az is, hogy ez a bizottság, amely a város összes érdekeit van hivatva képviselni, ne legyen exkluzív testület, hanem foglalja magába a város társadalmának lehetőleg minden fajtájú rétegeit. Helye van tehát a törvényhatósági bizottságban a diplomás embernek éppen úgy, mint a földművesnek, a kereskedőnek épp úgy, mint az iparosnak, magyarnak épp úgy, mint a szerbnek, katolikusként épp úgy, mint más vallásúnak. A fődolog az, hogy valamennyi bizottsági tagot a város ügyei iránti érdeklődés s igazi magyar hazaszeretet vezéreljen.

Ebből önkényt következik, hogy ott, ahol politikai exkluzivitás a döntő momentum, ott a törvényhatósági bizott-

ság nem lesz az, aminek a törvény kívánja. Szóval a politikai tusákat e választásnál kerülni s a minimumra redukálni kellene. Zomborban régebben a magyarság és szerbség egyensúlyának a kérdése volt a harci jelszó, jobban mondva abban állott a kérdés megoldásának művészetete, hogy a magyar eszme és a szerbség jogos kívánságai összhangba hozassanak. Ezekben az időkben tehát tulajdonképpen a politikai pártállás kis szerepet játszott. A politika akkor kezdődött a törvényhatóság üléstermében kidomborodni, amikor a volt nemzeti párt, mint ilyen helyét a közgyűlési teremben elfoglalta. — Ebben az időben választottak a polgárok politikai jelszavak alatt. Szerencsére ekkor sem mérgekedtek el a dolgok nagyon. Mert mindig voltak tapintatos kezek, amelyek nyugalmat és kölcsönös tiszteletet tudtak teremteni, úgy hogy azt lehet mondani, hogy a volt nemzeti és szabadelvű pártnak szembeállása a közgyűlési teremben bár boldogult Sándor Béla főispán alatt heves jeleneteket is idézett elő, már báró Vojnits István főispánjától kezdve veszedelmes jelleget nem mutatott.

Tudjuk, hogy az országos nemzeti párt megszüntével mi történt. — A törvényhatósági bizottságban is új alakulatok állottak be. A legutóbbi képviselőválasztásoknál győztesen maradt párt a törvényhatósági bizottságban haladó párt név alatt tömörült, míg a többi bizottsági tagok egyelőre pártot nem alakítottak. Alig egy esztendeje, hogy megalakult az ugynevezett városi párt, minden ellenséges célzat nélkül úgy a vezetés, valamint mások iránt, programjába belevéve: e városban a

és kéksége elsötétül mint a víz tükre, mikor sötét felhő huzódik el fölötte: Klári! a Krisztus kinszenvedésére mit tettél, mivé lettél? ... Hát ide mersz jönni elibém, férjed elé?!

Amaz meg csak sír és kérélek: Gyere velem János, ne bocsáss egyedül, még most csak Klárikát, de aztán — tette hozzá csendesen — magamat is kell siratnom.

— Sirathatod a bűnödöt — sziszegi a férfi — a szégyenedet; az erkölcsöt, melyet elgázoltál, szerelmedet, melyet megfojtottál, az életet, melyet tönkre tettél.

— János! gyere haza velem, gyere most mindjárt.

— Takarodj innen te céda, te gonosz, mert fogom ezt a kaszát és beléd vágom. Majd otthon számolunk.

— Belém vágod a kaszát?! No Isten áldjon meg. Az asszony dacosan megfordult, a szeméből mintha villámlott volna. És aztán ment a pusztába.

Persze az ispán ur szívesen látta. Már a multkor egy pár malacot adott neki, urasági fajmalacot, amelyik átment a vérszen s nem fog megdögleni. Pécsen ruhát vett neki is, a kis lányának is. Az ispán ur világlátott

ember s egy világlátott embernek mi könnyebb, minthogy belelásson egy haszontalan asszonyba. Sok menyecske azt hiszi, hogy amit tesz, csak ártatlan asszonyi manőver, kirándulás a hiúság himes mezejére.

Aztán még többször látták Pécsen. Legalább a Hibás Kosaras András fia, aki ott katonáskodik, írta a szüleinek, hogy megismerte Vér Klárit, ámbár uri suhogóban, harisnyában, selyemderékban volt.

*

... Mikor Csendes János aratás után hazaérkezett, a feleségét nem találta otthon. Ugy érezte a szegény ember, hogy legfeljebb kincse, boldogságának az oltára hasadt szét. A kis leány ugyan meggyógyult, a malacok is igen alkalmatosan biztak, de mit ér az mind feleség nélkül?! Micsoda hitvány lélek lakik olyik asszonyban, hogy egy pillanatban elesik s az anyai érzés szent lángját is eloltja benne egy új ruha suhogása! ... Nohát ide többet ne is jöjjön vissza!

Az édes anyja, az öreg asszony csittitja ugyan fia mérgét, de az nem igen hallgat rája. A csendes emberekben igen erős az érzés, mint ahogy ott mély a víz, ahol lassu

folyásu. És ez az érzés szörnyen meg volt háborodva és igen csak törekedett kivetni az elesett asszony képét. Ellenben mikor a kis lány elkezdte keresni és tudakolni a mamáját és sirt utána, akkor az ugy esett Csendes Jánosnak, mintha harapófogóval szagatnák a szívet.

A napok pedig ha lassan is, de jöttek mentek. Már a masinások is hazakerültek. Nyár végébe hajlott az idő, a pécsi hegyeken fehér köd tlt s a délelőtti nap melege olyan volt, mint az egymásra uut szerelmesek csókja.

Vér Klári azonban már nem nézte a pécsi hegyeket. Amint a farsangra a bójt, úgy következik a bűnre a bűnbódés. Egy délután elszomorító külsejű csoport érkezik a községbe; tolong csapat. — A rongy a petyhüdt, vézna testeken, mint megannyi nyitott könyv beszél. Mennyi tanulság, mennyi bűn! Amig nézi őket az ember, az örökkévaló nagy istenség hatalma markolja meg a lelkét.

Közöttük van Vér Klára is. Elcsigázva, hervadó, halálos szomorúságu szemében ott a vezeklés, a bűnbánat. A községházáról rej-

magyarság érdekeinek minden téren és irányban való intenzív fejlesztését.

Ily körülmények között mi sem volt természetesebb, mint az, hogy a városi bizottsági tag választásoknál e két párt köré fognak csoportosulni majd a polgárok s e két párt fog vagy tisztességes harcot vívni, vagy pedig tisztességes egyezségre lépni.

Ámde új dolgok adták elő magukat. A tavalyi országos politikai események izgalmának hullámgyűrűi Zombort sem kímélték meg. Egy függetlenségi politikai párt nálunk is életjelt kezdett magáról adni. Nem vádolhatja ez a párt a város vezetőségét azzal, hogy szervezkedésük, erősödésük és a megfelelő fokig való érvényesülésük elé bármiféle akadályt gördített volna, nem vádolhatja e párt a mi lapunkat sem anti-patiával, mert hiszen annak idején azt irtuk, hogy bár politikai ellenfelek leszünk, de karöltve járhatunk el a törvényhatóság termében ott, ahol a magyarság ügyéről lesz szó.

A függetlenségi párt ez alatt az egész városban erős agitációt fejtett ki, ami — újlag ismételjük — nem volna baj. Ámde az utóbbi időben eljárásában nem a komolyságot tartotta szem előtt, hanem egyszerűen nagyzási hóbortba esett.

Béka léteire akkorára akarja magát felfújni, mint az a mesebeli tehén, ennek pedig tudjuk, hogy mi volt a következménye. Nézzük csak miből áll ez a nagyzási hóbort, nehogy bennünket alaptalan vádaskodóknak tartsanak. A függetlenségi párt azon a címen, hogy egypár véresszájú vezetője van és azon a címen, hogy látta, miszerint a párt tagokban gyarapszik, egyszerre diktálni akar s ebben a városban magához akar

ragadni minden hatalmat, még pedig határozottan ellenzéki politikai zászló alatt; visszautasítja a neki nyújtott békejebbot, nem akar tudni arról, hogy ő is helyet kapjon a törvényhatósági bizottságban, mert az egész vonalon ellenzéki (függetlenségi) jelölteket állít.

Annak a tendenciának, hogy ebben a városban a függetlenségi pártpolitika a városi ügyek intézésében domináljon, határozottan és a legnagyobb erővel ellene kell szegülnünk, az ellen tiltakoznunk kell!

A többi pártok el akarták kerülni a politikai zászlók alá való csoportosulást, a függetlenségi párt egyenesen politikai jelszó alatt megy bele a küzdelembe. Ezt a hamis és káros felfogást pedig meg kell törni.

A függetlenségi párt azon föltül, hogy a saját politikáját akarja rátukmálni a városra, nagyzási hóbortjában annyira megy, hogy nem lát senkit, csak maga-magát. A másik két pártot egyenesen semmibe sem veszi, azoknak jelöltjeit, akik jórészt a közügyek önzetlen előrevitelében megedzett férfiak, egyszerűen kasszája s jelszava az, hogy Zomborban nem méltó más a városi bizottsági tagságra, mint a fanatizált függetlenségi párti. No hát ez ellen is teljes erőnkkel tiltakoznunk kell s ki kell ezeket a jó urakat legközelebb ábránditanunk.

Látván tehát, hogy úgy a városi pártot, mint a haladó pártot a függetlenségi párt egyszerűen meg akarja semmisíteni, látván, hogy itt bizonyos foku politikai demagógia kezdi fejét felütni, mely mérget csepegtet a békés polgárok lelkébe, hogy a fanatizált polgárok segélyével diktálhasson — látván, mindezt, a dolgok logikája hozta magá-

val, hogy a városi párt és a haladó párt a közös ellenség megfenyítésére és észretéítésére a bizottsági tagválasztásnál kezdet fogott.

Ezt jelenti a városi párt és haladó párt szövetkezése, mely bizonyos sokkal természetesebb s sokkal jobban a város érdekében való, mint az a szövetkezés, amely a fanatikus magyarokat az Ugronok és Lengyel Zoltánok leszármazóit a magyar állameszme megerősödése iránt animozitással viseltető szerb radikálisokkal, akik éppen ma fogják a magyarság erősödése érdekében hozott népiskolai törvényt itt városunkban a föld színéről eltörölni — összehozta.

Ne féltsék tehát a zombori kis Lengyel Zoltánok a maguk türelmetlen fanatizmusában a városi párttól Zombor városának elszerbesedését és ne higgyék azt, hogy a városi párt valamilyen szerb hegemonia szolgálatába állott, de ne féltsék az elszerbesedést magától a haladó párttól sem, mert azt inkább kedves szövetségeseiknek a szerb radikálisoknak ismert politikai tendenciájuktól kell féltetniök. A városi párt a választások után is haladni fog az ismert programja alapján neki kijelölt uton, ugyszintén a haladó párt is úgy cselekszik, amint azt jónak véli, azon városi kérdésekben, melyekben egyformán gondolkodnak, együtt lesznek, ahol pedig eltérnek utaik, ott tisztességgel és becsülettel meg fogják vívni a csatát.

A most elmondottakból pedig folynak a következők: Minden választó polgár számoljon lelkiismeretével, aki helyesli a függetlenségi párt által behozni szándékolt diktaturát, aki helyesli azt, hogy a törvényhatósági bizottságnak más tagja nem lehet, csak az, aki függetlenségi érzelmű, ám vallja be

tett közökön, kertek alján, lopakodva megy a Csendes János házához. Napáldozat táján van az idő. A férfi bent nyugtoldik az asztalnál borotválkozás irányában, mert szombat vagy; az öreg asszony valamit majszol egy tányérból, ellenben a kis leány valahol kint kuncsorog.

Vér Klári bepillant az ablakon, a pitvarba be mer lépni, hanem ott megáll. A cica épp akkor kedvetlenül ballag lefelé a padlásról a lajtorján. Leálló bajusza világosan elárulja, hogy igen vékony volt a haszon odafent. De azért egypárszor oda türtökölődik az asszonyhoz, meg a ciroksöprühöz.

Vér Klári sokáig kaparász a kilincs körül — reszket a keze. Nagysokára tudja kinyitni az ajtót s belépve azon csak térdere rogy. Az arca halavány, a tekintetében könnyörgés van: Édes uram! Csendes János — nyöszörgő aztán.

A férfi felijedve elejti a borotvát, rátekint és összerázkódik, szívébe markol a fájdalom, de aztán kezeit fülelhez szoritja, mintha ballani sem akarná, amit amaz beszél.

Az pedig ott térdel és rimánkodik: A felséges nagy Ur Istenre kérlek Csendes

János bocsáss meg! Csak most, ez egyetlen egyszer, soha többet. Eltévedtem, szégyent hoztam rád, de mennyivel nagyobb magamra. Minek fenyegetél kaszával? . . . Ellopták tőlem az édes eszemet, behálóztak . . . pénzzel, ruhával, ígéretekkel elcsábítottak . . . Az az ispán . . . verje őt meg, aki verni szokott! . . . Megáll a beszéddel, mintha elvették volna tőle a szót.

Az ura boszusan legyint kezefejével a levegőbe. Olyan ez a legyintés, mint mikor az ember a lelkeket összekötő szeretetnek a láncszemét szétröppantja.

Ám az asszony tovább könyörög: Megszenvedtem én botlásomért! . . . Oh, hogy égett az arcom, a lelkem, mikor a toloncok közé dobtak. Az ispán, kit igazolásomra hívtam, kinevetett s azt mondta, hogy nem ismer. Hogy verje meg az Isten!! Csendes János a Krisztus kinszenvedésére kérlek bocsáss meg!! Ha elültök innen, akkor kiért, miért élem tovább ezt az életet?!

Az ember erőt vesz magán. Csendes, bágyadt hangon mond néhány közömbös szót. Ellenben az öreg asszony fölemeli a térdeplőt s egypár saját szerzeményű vigasztaló szót

intéz hozzá. Majd a fiához Jánoshoz: No fiam, mire véled? Krisztus is megbocsátott a bűnösnek. A megátalkodottnak nem, de a bűnbánónak meg.

Az ember még tétováz, de egyszer csak berepül valabonnan a kis Klárka s anyja nyakába omlik: Mamám, édes mamám és csókolja annak halavány arcát, míg az anya zokogva fűröszi könnyeivel magzatát.

Ezt már nem bírja el Csendes János. Elfordul, az öklével törekszik a szeméhez s csendesesen szól: Megbocsátok Klári, szeretlek . . . de légy becsületes!

A szívnek ez a megcsendülő örökszép hangja megitt egy hurt a gyenge asszony szívében, aki szemében a lélek ragyogó kristályával várta a könnyörtletet.

Hogy a bocsánat teljes legyen, a napa-asszonya odatolja Klári elé a csillkos tányért és azt mondja: egyél.

Most áldozik le a nap nyugaton és beragyog egy sugara, mely olyan ebben az alkonyati homályban, mintha a diadalmas-kodó becsület szórna széjjel örökfényű vilá-gosságát.

nyíltan és szavazzon a függetlenségi-ekkel; aki azonban úgy látja, hogy e felfogás kárhozatos erre a városra, annak mindenkor meg kell tenni, hogy ez a közös ellenség nagyvárosi hóbortjából alaposan kiábránduljon. Semmiféle ingadozásnak itt nincs helye.

Aki tehát azt akarja, hogy függetlenségi pártinak ne tartassék, annak kötelessége mindent megtenni, hogy győzelemre az a két szövetséges párt jusson, amely a várost nem akarja és nem engedi a függetlenségi politika áldozatául odadobni.

S végül még egyet, mi szívünk szerint szeretnők hinni, hogy a városi párt és haladó pártnak a mostani választási kérdésben való harmóniája csirája lesz egy kompakt szabadelpárt kialakulásának — természetesen nem a városi közügyek dolgaiban, hanem a politikai életben — melyre annyi sok visszavonás után immár Zomborban égető szükség van, ha csak azt nem akarjuk, hogy a függetlenségi párt fanatikus csoportja a fejünk tetejére nőjön.

Vége is azt, hogy valaki kormánypárti, Tiszapárti, azt éppen oly nyíltan meg szabad és meg kell vallani, mintha valaki a kisebbség terrorizmusát tartja üdvöt hozónak erre az országra nézve.

Dr. B.

Népgyűlés az iskolai reformjavaslat ügyében.

Lapunk egyik jeles munkatársától, aki bennünket szerb ügyekben informálni szokott, vesszük a következő figyelemreméltó sorokat:

Amidőn dr. Berzeviczy Albert, vallás- és közoktatásügyi miniszter, közrebocsátotta az 1868. évi XXXVIII-ik, vagyis a népoktatásra és az 1876. évi XXVIII-ik, vagyis az iskolai felügyeletre vonatkozó törvények módosítása ügyében szerkesztett törvényjavaslatát, országsszerte élénk érdeklődést keltett, mert hisz e törvényjavaslata igen nagy, állami érdekű dolgok előmozdítását célozza. Ezek közül első helyen áll az államnyelvnek intenzívebb tanítása a nem magyar tannyelvű iskolákban, melléje sorakozik az államnak erősebb ellenőrző joga a nem állami, tehát eminenter a felekezeti iskolákban és végül fontos, rég sürgött paedagógia reformoknak életbeléptetése.

Mindhárom dolog oly jelentékeny, hogy mindegyikről külön-külön erős vitaközös indult meg az illetékes tényezők körében. Erre első alkalmat maga a miniszter adott, midőn az ismert országos anquétet tartotta meg s midőn azon részben maga, részben illetékes referensei útján a legnagyobb előzékenységgel szolgált a kívánt felvilágosítással. És nemsokára, midőn a törvények konkrét formában a képviselőház elé kerültek, szélesebb rétegekben fejeződött ki irányában az érdeklődés. Megszólaltak a tanítói körök, a különféle egyházak vezetőségei és népgyűlések határozatainak formájában a nagy tömeg is, vagyis a nép.

S hogy ez így van, mindenesetre örövendetes dolog. Mert hiszen sohasem árt az

eltérő nézeteknek és véleményeknek nyilvánosságra való hozatala és semmi sem mozdítja annyira elő az ily országos érdekű kérdések helyes megoldását, mint éppen az érdekeltek igaz, őszinte véleménye, nyilatkozata.

Nálunk, a délvidéken, szerb testvéreink részben egyházi hatóságok ülésén, részben népgyűléseiken adnak kifejezést e törvényekről táplált nézeteiknek. S a verseci népgyűlést ime követte a zombori, amelyet tegnap, szent Mihály arkangyalnak ünnepén tartottak meg, számos helybeli és vidéki érdeklődő részvételével és a politikai hatóság képviselőjének jelenlétében.

Ami e népgyűlésnek és a hozott határozatnak politikai színezetét illeti, megelégedéssel koostatálhattuk, hogy az méltó volt szerb testvéreinknek lojalitásához, törvénytiszteletéhez. Szó esett ugyan a szerb anyanyelv természetes jogairól, de teljes mértékben kifejeződött a tisztelet az állami alap-törvények iránt is. Az elhangzott beszédek és a hozott határozat azonban főleg a paedagógia és az egyházi önkormányzat integritásának kérdéseivel foglalkoztak s az azokban kifejezésre juttatott aggodalmak e kereten alig mentek túl.

Mindazonáltal van néhány megjegyzésünk, amelyet elhallgatnunk nem szabad.

Ugyanis semmi kifogásunk sem lehet az ellen, ha szerb testvéreink ily formában nyilatkoznak országos érdekű kérdésekben, valaminthogy az iránt sem lett volna kifogásunk, ha a tegnapi népgyűlés tényleg az összes magyarországi szerbeknek lett volna összejövetele, amint azt előzőleg hirdették volt. Sajnos azonban az egésznek lényegesen más színezete volt. Mert hiszen a helybelieken kívül kit láttunk ott? Elsősorban a radikális pártnak újvidéki vezér- és törzskarát s másodsorban a környéknek is hasonló jellegű embereit. S mindez mit jelent? Nyilvánvalólag nem mást, mint némi korteskedést a közelálló obstinárvalasztás tekintetében. Igaz ugyan, hogy magán a népgyűlésen egy szó sem esett pártpolitikáról, de hogy azelőtt és különösen azután az újvidéki vezérkar erősen fogja puhítani a helybeli radikális híveket, azt mindenki jó előre sejtette. S hogy ez így van, annak bizonyítására álljanak a következők:

1. Az egész gyűlés megtartása a radikális párt eszméje volt, következésképp

2. sem a helybeli, sem a vidéki más autonompárti szerbek azon vezérlő szerepet nem vittek, sőt egy-két indifferens szemlélőtől eltekintve azon részt sem vettek.

Röviden összefoglalva, mi volt tehát az előre be nem vallott mellékcél: a mindenkor szabadelpárti és most is a szélsőségektől idegenkedő radikális főbb embereket és választókat visszatérteni a demagóg töredékhez, amelynek vezetési dr. Nikolits György, Pavkovits György, Maglits Szteván stb. azok a jeles politikusok, akik hétről-hétre újabb és újabb határozatok hozatalával kompromittálták a radikálisok politikai érettségét és megbízhatóságát.

S már most az a kérdés, hogy e tekintetben minő eredménnyel járt a gyűlés megtartása, helyesebben az újvidéki törzskar látogatása Zomborban? Nézetünk szerint eredményről szó sem lehet. Mert míg egyrészt a helybeli egyházilag radikális szerbek színe java, mint pl. Georgijevits Koszta, Karakásevits Milivoj, dr. Pavlovits Simon stb. tudunk szerint feltétlenül fogják az obstinár-

választásnál a szövetséges városi és haladó párt listáját támogatni, addig a kisebbik, a demagóg töredék tovább is vergődik és hétről-hétre újabb határozatokat fog hozni, amíg a választás napján teljesen ki nem tűnik annak politikai lehetetlensége.

E rövid kitérés után lássuk már most a népgyűlés lefolyását.

A gör. kel. szerb egyházközösség házában udvarán megjelenteket a rendezőség nevében Blagojevits János, felsőbb leányiskolai igazgató üdvözölte, mire a népgyűlés vezetősége ekként alakult meg: elnökök Kupuszarevits Lyubomir főesperes, Másits Novák kongresszusi képviselő és dr. Ilits Bránkó újvidéki ügyvéd; jegyzők: Pavkovits György, dr. Bikár Vojin és Peits Dusan ósziváci tanító; elcádók: Blagojevits János és dr. Ilits Bránkó.

Mintán az előadók a fentebb vázolt irányban kifejtették nézeteiket, a népgyűlés egyhangulag elhatározta, hogy feliratot intéz a képviselőházhoz és szűkség esetén a főrendiházhoz is, amelyben a szóbanlevő törvényjavaslat elejtését kéri. S most következett a radikálisok vezérének, Tomics Jásónak, az újvidéki „Zásztava“ szerkesztőjének állítólag rögtönzött beszéde, amely különböző eszmék nélkül szűkölködött. Ezzel a népgyűlés véget ért s a radikális hívek elvonultak, hogy saját pártügyeik felől elmélkedjenek.

H i r e k.

A miniszterelnök üdvözlése. Vármegyénk törvényhatósági bizottsága a jelenben még folyó közgyűlés napirendjének megkezdése előtt Latinovits Pál főispán indítványára a hatalmas számban megjelent bizottsági tagok óriási lelkesedés mellett bizalmat szavaztak gr. Tisza István miniszterelnöknek és lelkes hangu sürgönyt menesztettek hozzá. A kormányelnök üdvözlése a közgyűlés termében nagy lelkesedés mellett ment végbe. Ugy az indítványt, valamint az üdvözlő távirat szövegét szösz szerint lapunk jövő számában hozzuk.

Gromon Dezső jubileuma. Anyamegyénk nagy fiát Gromon Dezső m. kir. honvédelmi államtitkár nagy ünnepélyben részesítették e hó 10 én szolgálatának 20 éves jubileuma alkalmából, egy a miniszteriumbeli, mint pedig a társadalombeli jóbarátai és tisztelői. Maga a honvédelmi miniszter vezette elő a miniszterium tisztikarát és üdvözölte megyénk büszkeségét. A honvédelmi miniszterium tisztikara d. e. 10 órákor tisztogott a jubiléusnál. Nyiri Sándor honvédelmi miniszter, ki Gromon Dezsővel együtt lépett a diszterembe, a következő beszédet intézte Gromon Dezsőhöz: Kegyelmes uram! Tisztelt barátom! Mélyen tisztelt uram! A mai napon, amelyen nagyméltóságod államtitkári érdemű munkásságának huszadik évfordulóját elérte, megjelentem itt a honvédelmi miniszterium tisztikarának élén, hogy eltelve a nagyméltóságod iránt érzett mély tisztelet, őszinte ragaszkodás és forró szeretet érzelmeitől, amelyek bennünket át és áthatnak, ezeknek kifejezést adjunk. Nagyméltóságod 20 éven át, férfikorának legszebb éveiben kiváló tudását teljes erővel egy magasatos ügy érdekében fejtette ki. Ezalatt az idő alatt előkelő állásban felelősségteljes hivatást töltött be. Honvédségünk fejlődésének történetében az utolsó husz esztendő epochális korszakot jelent. Közismertek azok a nagy érdemek, amiket nagyméltóságod eme intézmény fejlesztése és erősítése körül szerzett, nagyrabecsült hivatali elődömnök, báró Fejérváry Géza német oldalánál, akinek a honvédség körüli érdemei elévülhetlenek s akinek Ön első munkatársa és legbizalmasabb barátja volt. Bámullattal és

csodálattal vagyunk eltelve báró Fejérváry Gézanak szervezési talentuma és utörő munkássága iránt, melylyel a honvédség fejlesztését bathatosan előmozdította. De épp így nagy hálával tartozunk excellenciának is azokért a nagy érdemekért, amiket e téren szerzett s amelyek a honvédségnek nemcsak adminisztratív tekintetben, de katonai szempontból is javára szolgálnak. Mindaunyian tudjuk, hogy excellenciád mily nagy szerepet tettél a honvédség iránt, mely intézménynek minden egyes tagja hálátelt szívvel viszonozza e szeretetet. Nagyméltóságod iránti ragaszkodástól és tisztelettől eltelve, a honvédség érdekében kifejtendő tevékenységünkben mindenkor az ön áldásos munkásságának fényes példájából fogunk erőt, kitartást és lelkesedést meríteni s barcolni fogunk mind addig, míg a haza és trón igaz ügyét daldalra nem vesszük. Nem mulasztatom el, hogy ismételten hálás köszönetet ne mondjak azért az önzetlen odaadásért és támogatásért, melyben Nagyméltóságod engem részesített s amely nagybecsű támogatása lehetővé tette, hogy a felelősségteljes állásommal egybekötött nehézségeket leküzdöltem. Amidőn állásomat elfoglaltam, teljesen meggyugtattott és erőt kölcsönözött az a tudat, hogy oldalomnál Nagyméltóságodat tisztelhetem, akinek bő tapasztalatait felhasználva, tanácsait kikérni és követni fogom. A honvédség nagy hálával tartozik a gondviselésnek, hogy báró Fejérváry Géza mellette Nagyméltóságodat rendelte és az isteni gondviselés kegyéből excellenciád hosszú és terhes hivatalos munkássága után elhalmozva öfelsége teljes bizalmától és tiszteletől, barátai nagy tömegének igaz szeretetétől, a mai napot teljes erőben és egészségben érthette el. Adja az Isten, hogy excellenciád a trón javára, a haza üdvére még soká éljen. Önagyméltósága Gromon Dezső államtitkár ur éljen! éljen! éljen! (Zajos, hosszantartó lelkes éljenzés.) — Gromon Dezső államtitkár a meghatottságtól remegő hangon mondott köszönetet egy a miniszternek, mint a tisztikarnak. Ezzel az ováció első része véget ért. Délben Nyíri Sándor a jubiláns tiszteletére fényes ebédet adott a Hungáriában. Másnap a szabadelyű párt üdvözölte Gromont, utána pedig a Bács-megyei kör küldöttsége. Szerke az egész vármegyéből sok-sok üdvözölő sürgöny érkezett az ünnepelel államférfiukhoz.

Királyi kihallgatás. Legutóbb tartott általános kihallgatáson öfelsége a király kihallgatáson fogadta: Pavlovits Simon kir. tanácsos, megyei főorvost, Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgatót, akik a felségnek megköszönték királyi tanácsossá tőrtént kineveztetésüket. Dicht Adolf alezredest, aki a Ferenc József renddel történt kiténtetését.

Erzsébet napja. A magyar nemzet hiven ápolja lelkében azoknak emlékét, akiket tisztelni és szeretni boltuk után sem szüntek meg. Akit a magyar sziv megszeretett, annak az emléke szilárdan megmarad, amig magyarok élnek e földön. És így késő ősszel, tél kezdetével, amikor a föld boritva van avarral, a természet szemfödelel, elkövetkezik az emlékezés napja: megdicsőült Erzsébet királynék névünnepe. Az egész ország kegyelettel üli meg ezt a napot és ebből a kegyeletből városunk is kivette a részét. Fekete zászlók hirdették a tornyokon, hogy királynéjáról emlékezett meg Zombor városa. A templomokban gyásztisztiszteletek voltak, melyeken résztvettek a hatóság tagjai, az állami és a városi hivatalok képviselői. A gymnáziumban és a felső kereskedelmi iskolában délelőtt 9 órakor az ifjuság emlékünnepet tartott.

Kinevezés. Öfelsége a király Kósa Károly kir. a'birót kir. járásbiróvá nevezte ki s továbbra is meghagyta a zentai kir. járásbiróság kötelékében.

Ügyvédi estély. A zombori ügyvédegyelet titkára dr. Pataj Sándor fölkért bennünket annak közlésére, hogy ma kedden este a színházi előadás után az „Elefánt“ szállóban társas összejövetel lesz, improvizált táncsal, amelyre az ügyvédi egyelet azon tagjai, akikhez a körözött iv, az idő rövidsége

miatt eddig el nem juthatott, ez uton bivatnak meg, hogy családjaikkal és vendégekkel eljönni sziveskedjenek. E'kezés tetszés szerint. Jelentkezés csak annyiban kívánatos, mert a vendéglős a szerint készül.

Kinevezés. Bierbauer Béla szombat-belyi pénzügyi szamgyakornokot a pénzügyminiszter a zombori pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez számtiszté nevezte ki.

Katalin bál. A zombori katolikus legényegylet vasárnap este Katalin bált rendezett. A bál kitünően sikerült úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetekből.

Halálozás. Főtisztelendő Kopper György ujvideki róm. kath. plebános életének 40. évében hirtelen elhunyt. A megboldogult rajongva szeretett pásztora volt biveinek s halálát mélyen fájlalja egész Ujvidék lakossága. Az immár elköltözött lelkipásztornak halálát a templom katasztrófa idézte elő. Temetése ma megy végbe.

Le'kesz beiktatás Vasárnap d. e. iktattak be ünnepelesen Lombos Alfrédet, a helybeli evangélikus bivek uj lelkészét, hivatalába. A beiktatás a helybeli protestáns imaházban ment végbe. Ez alkalommal nagyszámu és előkelő közönség jelent ott meg, közöttük Latinovits Pál főispán, Hanke Imre polgármester, a tanács, a helyőrség és a vallásfelekezetek küldöttségei stb. stb. A beiktatást Belohorszky Agoston ujvideki esperes végezte. Pontban 1/2 10 órakor ünnepeyles istentisztelet kezdődött. Az istentisztelet az esperes celebrálta, aki annak közepén a szószékre lépett és egy szép beszédet intézett az uj lelkészhez. A beszéd végeztével átadta a kelyhet, evangéliumot és a templom kulcsait s ezzel Lombos Alfréd b: volt iktatva díszes állásába. Az újonnan beiktatott lelkész ezután szép prédikációt tartott. A szent beszéd után az ünnepeyleségeknak vége volt. Istentisztelet alatt a polgari kaszinói dalárda énekelt szebbnél szebb dalokat. Délben a Vadászktürt szállóban bankett volt. A banketten nagyon sokan vettek részt. A peceyenél az első felköszöntőt Scultety Ferenc árv. elnök mondotta az alesperesre, a másodikat dr. Sági Samu járásorvos Korossyra, Prokópy Imre az uj lelkészre. A bankett alatt Csámpai zenekara adott elő szebbnél szebb darabokat.

Művészet — Irodalom.

Műsor:

Kedden: Lili. (B)
Szerdán: Felsőbb asszonyok. (Kittinő vigjáték)
Csütörtökön: Deákélet.
Pénteken: Egér. (Pailleron pompás darabja.)
Szombaton délután: Liliomfi.
este: Felsőbb asszonyok.
Vasárnap délután: Szép Melanie.
este: Takarodó. (Bayerlein világ-hírű színműve.)
Hétfőn: Koldusdiák.
Kedden: Lulu. (Bertalozzi remekműve.)

Gergely Gizella sikere. Pénteken Bob herceg szerepelt műsoron, Zomborban hatodsor. Merészség kellett hozzá, de bevágott az egy kártyalapra feldobott direktori vakmerőség. Az édes princet Zomborban hatodsor is zsufolt haz csodálta végtől-végig olyan áhitattal, aminő a templomok azuros boltozatát szokta csak betölteni. A pénteki est nagyon édes volt. Elegáns közönség töltötte meg úgy a nézőteret, mint pedig a páholyokat és az a közönség igaz műélvezettel gyönyörködött a darab, valamint az előadás szépségeiben. És méltán, mert az előadás egyike volt a legsikerültebbeknek. A szereplők egytől-egyig a legjavát nyújták tehetségüknek és lelkesedéssel iparkodtak kidomborítani mindazt, ami a darabban szép és értékes. Legyen e pár szóban valamennyiüknek a legnagyobb dicséret befoglalva, mert ez alkalommal külön-külön csak azokkal foglalkozunk, kiket most akarunk a

maguk teljességében bemutatni a közönségnek: hadd gyönyörködjön bennük. A Bob előadásán Gergely Gizellát illeti meg e hely. Gergely Gizella, amióta itt van a társulat Zomborban, egy oly különös egyéniséget sejtetett, melyet kibogozni még a legraffináltabb kritikusknak sem volt lehetséges. A játékában, a modorában, az énekében volt valami baziliszkszerű. Még a pillanatokat is megtizedelte, csakhogy játszasson a közönség hitével, gondolatával és felfogásával. Az egyik pillanatban uj, szokatlanul eredeti volt, a másikban ósdi, fakó, akárcsak azok a színehagyott plüss párnácskák a nagyanyáink lewendulás sublódjában. És mert így láttuk estéről-estére, nem mondhattunk egyebet, minthogy Gergely egy mesésen ügyes szinpadí sarlatán. Tud kápráztatni, de képes arra is, hogy a másik pillanatban a közönség gúnymosolyát provokálja. És ez a két-lelkű lány megtette pénteken azt a hibetetlen merészséget, hogy nem törődve közönséggel, legkevésbébbé annak az eddigi véleményével, felfogásával: eldobta mindkét lelkét és helyettük úgy megszólaltatta a szívet, hogy abány ember a színházban volt, a kis deaktól kezdve a viharedzett habtüéig szerelmes lett bele. És tessék ilyen körülmények között kritikát írni. Mit mondjunk, hiszen alig merünk valamit mondani, mert úgy ránk cáfol a következő pilanában épen ő, hogy a felstülés pirja önti el arcunkat. Álljanak itt tehát a száraz tenyek. Hogy szinpadí nyelven szóljunk: Gergely mint Bob „nagy“ volt. Aki otthonos a festett falak között, az ismeri e szónak értelmét, aki nem az, annak röviden magyarázzuk meg, hogy e szócskát akkor használja a bohém nép, mikor valamelyikük falrengető tapsok közepette piruettezik ki a falak mögé és csókot kap a lelkendező kollégától. E kollégiális csókban van benne a „nagy“ szócska őszinte jelentősége. Gergely is kapott bizonyára sok-sok édes pusztit: a kollégáktól, kik csak addig irigykednek, amig egyiküknek igaz sikere nincs. Nem akarunk a dicséretnek superlativusáig kapaszkodni, de el kell ismerünk, hogy Gergely ez estén — mely speciell az ő estéje volt — belopta magát valamennyiünk szívébe. A játéka bájos és végtelentül disztigvált volt. Hangja csi-csergő, tánca graciózus. Az egész alakítás bármely nagy szinpadon is elsőrendű lett volna. A toaletti oly izlésesek, szépek voltak, hogy abban még Fedák sem tehet tul rajta. A közönség a legnagyobb elragadtatással gyönyörködött a bájos művésznő pompás játékában és minden egyes jelenét spontán tapsokkal honorálta. Szóval Gergely fényesen rácafol első kritikánkra, de azért mi szívből örülünk annak, hogy mi lehetünk az elsők, akik sikeréről a legnagyobb megelégedés hangján számolhatunk be.

Vándorlegény. Bob herceg sikere után a direktor felujította e másik kedves dolgot is szombaton. A ház ismét zsufolva volt. Az előadás hasonló volt a Bobéhoz azzal a különbséggel, hogy míg abban Gergely aratta a babérokat, ebben Lévy Berta művészete gyönyörködtetett bennünket. Lesz még alkalmunk Lévyról is hosszasan szólani, mert feltétlen elismerést és dicséretet érdemel minden szerepléseiert. És miután csak az alkalmat várjuk erre, egyelőre a Vándorlegény Okulijáról rövid biralatunkat abban foglaljuk össze, hogy a szerepet szebben, jobban nálánál nem lehet eljatszani. Lévy ismét gyönyörűen énekelt, úgy hogy egtöbb dalát meg kellett ismételnie. Strau-

binger szerepében Polgár Károly remekelt, a herceg szerepét Hunfi énekelte a tőle már megszokott bravúrral, Kiss Pista és Szathmáryné egyes „komédiások” voltak, sokat kacagtunk Hatvaninak, de még többet bosszankodtunk Borsódyn, aki igen gyengének mutatta még eddig magát. Gozon, mint rendező, most is vitustáncban forgott. És ez alkalommal ugyesen játszott Gaál Rózsa is, kinek izléses toaletteit dicséret illeti meg. A zenekar kitűnően játszott Rűkk karmester lelkes dirigálása mellett.

Obrenovits Sándor. Vasárnap, a rettenetes vasárnap estén már ismét felütötte fejét a katangkóró. Olyan izléstelen bárguságot táltal fel a direktorunk, hogy azért megérdemli, hogy megrójjuk. Még csak kasszadarabnak sem vágott be ez a panoptikum-beli csodaszörnyeteg, mire való volt tehát azt bemutatni? Az egész rémséges belgrádi dráma himnuszokkal, lüvöldözéssel, halálhörgéssel és zsivózással megspékelve 6 képben vonult fel előttünk mint látványosság. No hát mi, akik e „látványosságnak” akaratlanul is valóságos vértanúi voltunk, csak annyit mondunk, hogy: pfuj! És ezzel nem a királygyilkosokat akarjuk megtisztelni, hanem a szerzőt, aki még nagyobb bestializmust követett el, midőn fejemunkájával a magyar színpadot bemocskolta. Óvakodjék a mi direktorunk e darabot még egyszer eladatni.

Vármegyénk hölgyei a tüdőbetegekért. *)

— Saját tudósítónktól. —

A József főherceg Szanatórium Egyesület védnöke József főherceg megleghangu felhívással fordul vármegyénk hölgyeire, hogy segítsék a népszanatóriumok létesítését s e végből a jótékony célú sorsjáték sikere érdekében alakuljanak meg Bács Bodrog megyében is a hölgybizottságok.

Értesüléstünk szerint az egyesület azoknak, akik nemes célját pártolni sietnek, a főherceg védnök aláírásával művésziessen kiállított oklevelet kapnak, ezenkívül az egyesület úgy rója le háláját, hogy azon hölgyeknek nevét, akik a legkiválóbb tevékenységet fejtik ki, a népszanatóriumok márványtábláján örökíti meg. Értesüléstünk szerint Zentán, Zomborban, Ujvidéken, Szabadkán, Baján és Obecsen már megalakult a hölgybizottság, az apatini, topolyai járásokba most mennek széjjel az egyesület felhívásai, a bácsalmási, kulai, hódási, palánkai, titeli, zentai, zombori, zsabylai járásokban a legközelebbi napokban fog a fölkérés megtörténni.

Megjegyezzük, hogy a szanatóriumi hölgybizottsági tagság anyagi kötelezettséggel nem jár, hanem azzal az erkölcsi kötelezettséggel, hogy az egyesület emberbaráti akciója sikert lásson, hogy a tagok a maguk örömlomán lelkes harcosai legyenek a tuberkulózis elleni küzdelemnek.

A zentai hölgybizottság tagjai: dr. Zákó Istvánné, Braun Izsóné, dr. Buday Pálné, dr. Braun Károlyné, Endrei Sománé, Ferenczy Ferencné, Gróf Józsefné, dr. Glückstahl Adolfné, dr. Glückstahl Andorné, Harsányi Jánosné, Hoffmann Mórné, dr. Huszágh Nándorné, Heiszler Ferencné, dr. Hável Józsefné, ifj. Khon Ignácné. — Kiválóan működnek: dr. Zákó Istvánné, dr. Buday Pálné.

A zombori hölgybizottság tagjai: id. Mihályi Jánosné, kamjonkai Szemző Istvánné,

*) Fenti közleményt Lukács György főispán úrtól kaptuk és szőrszerint adjuk közre.

apatini Fernbach Antalné, bozóki Karácson Gyuláné, dr. Baloghy Ernőné, Koczkár Zsigmondné, Hauke Imréné, Halm Ottóné, Topits Rezsőné, Trischler Ferencné, dr. Drakulits Pálné, Bittermann Sándorné, Gozdu Elekné, Falcione Irén, Tripolszky Gyuláné. — Dicséretreméltóan működnek: apatini Fernbach Károlyné, dr. Baloghy Ernőné, Tripolszky Gyuláné.

Az ujvidéki hölgybizottság tagjai: Piukovits Ferencé, dr. Beloborszky Jánosné, öz. Radovanovits Jánosné, öz. Korény-Scheck Vincéné, Nemessányi Adél, Klavats Amália.

Az obecsei hölgybizottság tagjai: Vissy Károlyné, dr. Galambos Pálné, Gombos Béláné, dr. Milkó Ignácné, dr. Vojnovich Vladanné, Terék Károlyné, Szűcs Jánosné, Lévy Lajosné, Szonomár Elekné. — Dicséretreméltóan működnek: Szűcs Jánosné, Lévy Lajosné.

A szabadkai hölgybizottság tagjai: öz. Birkássné Szuchich Adrienne, öz. Hidegh Árpádné, Purgli Sándorné, öz. Váli Béláné, Lichtneckert Károlyné, hajsai Vojnits Sándorné, Coneu Vilmosné, Hartmann Ráfaelné, Taussig Vilmosné. — Dicséretreméltóan működnek: öz. Birkássné Szuchich Adrienne, öz. Váli Béláné.

A bajai hölgybizottság tagjai: dr. Hegedűs Aladárné, dr. Koller Imréné, dr. Alföldy Lajosné, dr. Lemberger Árminné. — A bajai hölgyek működése minden dicséretre méltó.

A patinban a következő hölgyek lesznek felkérve: Balás Imréné, Illés Vidorné, Ábrahám Sándorné, dr. Bruck Mórné, dr. Kék Lajosné, Piukovits Imréné, Declava Béláné, Kleiner Dezsőné (Bácsszentiván), Gaiszt Béláné (Doroszló), Villhelm Ignácné (Doroszló), Berecz Károlyné (Gombos).

Topolyán a következő hölgyek lesznek felkérve: pacséri Császár Péterné, dr. Farnék Dezsőné, Sebirsith Györgyné, Koch Bernátné, dr. Mannheim A.-né.

Bizton hisszük, hogy a nemzeti és népnevelő feladatnak ilyen nemesszívű gárdával nagy sikere lesz.

HIRDETÉSEK.

Házeladás.

Zomborban, Zöldfa-utca 340. sz. ház szabad kézből eladó. — Bővebbet Tarka-utca 211. sz. a. 3-1

7300. szám.

kig. 1904.

Pályázati hirdetmény.

Szenttamáson üresedésben levő és évi 1000 korona havi előleges részletekben kiszolgáltatandó fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó hó 30-áig** terjesszék be.

A később érkezőket figyelembe nem veendem.

Obecsen, 1904. november 14-én.

Dr. Balaton Gyula,
főszolgabíró.

Alkalmazást nyer.

Alulirotnál egy fiatal ember, lehetőleg róm. kath. kereskedelmi végzett **könyvelőnek** azonnal felvétetik.

Ifj. Heitzmann György

fakereskedő Hódáságon.

3178. szám.

kig. 1904.

Pályázati hirdetmény.

Omoravica község előljárársága ezennel közhírré teszi, miszerint a községben egy gyalogrendőri állás jött üresedésbe; felhivatnak a pályázók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **1904. évi december hó 15-éig** alulirott községi előljárárságnál annival is inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Az állás javadalmazása 600 korona készpénz, mely utólagos havi részletekben utalványoztatik ki, a felszerelést a község, míg a ruházatot a megválasztott tartozik beszerezni.

Omoravicán, 1904. november 17-én.

2-1

Községi előljárárság.

46/II. 1904. szám.

KIHIRDETÉS.

A dautovai anyakönyvi kerület alulirott anyakönyvvezető helyettese kihirdeti, hogy:

1. Deák András, ki családi állapotára nézve özvegy és akinek vallása róm. katolikus, állása (foglalkozása) napszámos, lakóhelye Drenye (Verőce megye), születési helye Dautova, ideje 1860. évi november hó 8. napja s aki néhai Deák István és néhai neje Burány Erzsébet volt drenyei lakosok fia.

2. Sirok Erzsébet, ki családi állapotára nézve hajadon és akinek vallása római katolikus, állása (foglalkozása) háztartásbeli, lakóhelye Dautova, születési helye Dautova, ideje 1871. évi július hó 4. napja s aki néhai Sirok János és néhai neje Szőke Katalin volt dautovai lakosok leánya, egymással házasságot szándékoznak kötni. Felhivatnak mindazok, a kiknek a nevezett házassulókra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt alulirott anyakönyvvezetőnél (helyettesnél) közvetlenül, vagy a kifüggesztési hely községi előljárársága (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jelentsek be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni u. m.: Dávodon és a „Bácska” című lapban.

Kelt Dautován, 1904. évi november hó 14. napján.

Rónai Simon,

anyakönyvvezető-helyettes.

Pályázati hirdetmény.

A „Keresztény fogyasztási szövetkezet Moholon” cég igazgatósága egy a rőfűszületben teljesen szakavatott, szerb nyelvben jártas nős **üzletvezetőt** keres f. évi december hó 31-iki belépéssel. Az üzletvezető évi fizetése 1680 korona.

Pályázni szándékozők s 1000 kor. óvadékkal rendelkező rk. vallásu kereskedők eddigi működéseikről szóló irományaikat alulirothoz küldjék **folyó hó 30-ig**.

Moholon (Bács-Bodrog m.), 1904. évi november hó 16-án.

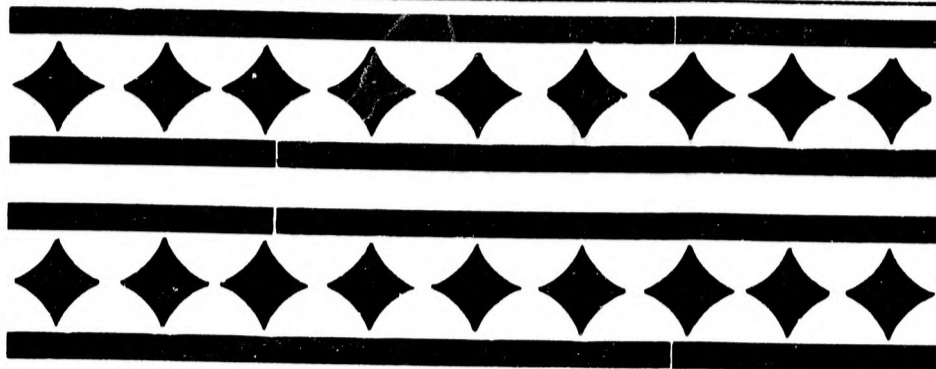
Keresztény fogyasztási szövetkezet Moholon.

MICHLER FERENC,

elnök.

2-2

Nagy alkalmi vétel Tuna Gusztávnál Zomborban.

Nagy alkalmi vétel.

Fél árban! Rövid ideig!

BUDAPESTEN

egy nagy csődtömeg vétele folytán

a legfinomabb női ruhakelmék,

rumburgi vásznak,

flanelok, barchetok

stb. 6-1

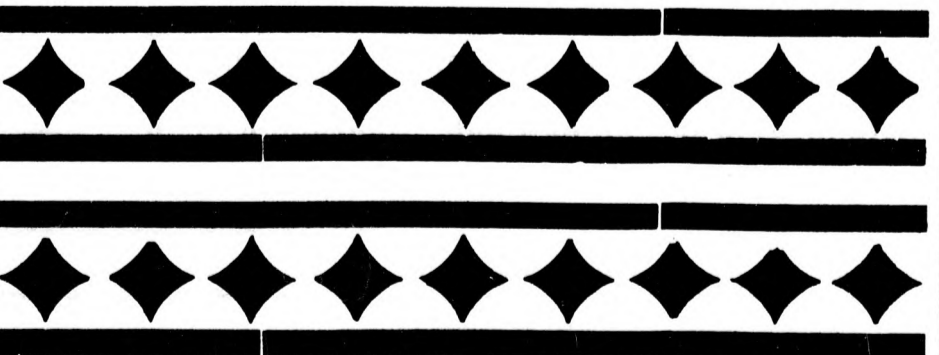
a mai naptól potom áron adatnak el.

130 cm. széles tiszta gyapju női szövet 28 métere

Tuna Gusztávnál

Kossuth Lajos (fő) utca.

ÓRIASI VÁLASZTÉK!

Egy sorsjegy többször is nyerhet.

Erzsébet-Szanatórium
sorsjegyek

már kaphatók

KUNETZ MÓR

banküzletében Szabadkán,

a napi árfolyamon vagy
részletfizetésre.

5 drb 18 havi 3 koronás részletben.

Nagyobb mennyiségnél megállapodás
szerint.

* — 9

Osztály-sorsjegyek

az I. osztályhoz nagy számválasztékban
kaphatók

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{8}$
K. 12.—	6.—	3.—	1.50

postadíj és költségmentesen.

Minden sorsjegy okvetlenül nyer.

Első húzás december hó 1-én.

Főnyeremények: 100.000, 40.000, 30.000 stb.

Tűzifa

alulirott erdőkitermelőknél kapható:
elsőrendű gyertyán hasábfá 90 K
" " gömbfa 68 K
100 métermázsánként a čacincii állomásra szállítva s waggonba rakva. A vasuti szállítási díj Čacinci—Zombor kitesz **45 koronát.**

Írásbeli vagy szóbeli rendeléseket elfogad
Willmann, Vámosi és Társai
čacincii (Szlavónia) erdőkitermelők 4-4
bácsszentiváni irodája.

6139. szám.
kig. 1904.

Pályázati hirdetmény.

Az ujvidéki járáshoz tartozó Temerin nagyközségben elhalálozás folytán megüresedett községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket **folyó évi december hó 15-ik napjáig** nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Ezen jegyzői állás javadalmazása: Szabad lakás, 1200 korona havi előleges részletekben kifizetendő évi fizetés. $\frac{3}{4}$ telek földnek legelő járulmányaival való haszonélvezete, mely után a kir. adót a jegyző fizeti, és a szabályrendelileg megállapított magán munkálatok utáni jövedelem.

Ujvidéken, 1904. november 14-én.

Mezey Imre,
főszolgabíró.

Sörkihordónak

egy ügyes és józan életű egyén, ki a magyar, német és szerb nyelvet birja, **december elsejére** felvétetik.

Ajánlat benyújtandó **DREHER ANTAL** sörraktárához Zombor.

Valódi MACEDÓNIAI ÜRMÖS

kapható 10-9

SZTANKOVITS LAZÁR kereskedőnél
SZTAPÁRON.

Az összeg előzetes beküldése vagy utánvét mellett a belföld bármely állomására francó szállítva

2 (pezsüveg nagyságu) palack ára 3 kor.

Hirdetmény.

Sztapár község jegyzői irodájában az adóügyekben, különösen pedig a kataszterban jártas egyén 6 havi időtartamra, 90 korona havidíj mellett azonnal alkalmazást nyerhet.

Jelentkezni lehet az alulirt jegyzőnél.

Sztapár, 1904. november hó 16-án.

Milits Szvetozár,
jegyző.

2-2

Esinos báli meghívók.

Műsorok.

Falragaszok.

Egyors és pontos kiszolgálás.

Méltányos árak.

Jáncrendek.

Megrendelhető:

Bittermann Nándor és Fia

kő- és könyvnyomdájában

Zomborban.

Olcsó árak, pontos kiszolgálás!!

A trieszti linoleum-gyár képviselőtét

megnyertük, módunkban van tehát a n. é. közönségnek a **valódi linoleumot hallatlan olcsón** ajánlani.

A valódi linoleum (parafa-szőnyeg) nem tévesztendő össze az eddig általánosan ismert viaszos vászon futóval; **nálunk** csak annyi, mint a viaszos **tartósabb, elegánsabb és szebb** a linoleum ára **vászoné, de használatban** s ennek köszönheti nagy elterjedtségét: előkelő úrilakokban, pénzügyintézetek-, színházak-, szállodák-, kórházak- és vasúti kocsikban.

Izléses mintájú futók és szőnyegek nagy választékban.

Érdeklődőknek alaposan ismertető füzetek rendelkezésre állanak.

Ez alkalommal felhívjuk a n. é. közönség figyelmét óriási raktárunkra.

A férfi és női divatcikkek, berndorfi alpaca- és chinaezüst használati és dísz-
tárgyak, karlsbadi porcellán szervizek, Ditmár-féle villanylámpák, bel- és külsődi gyer-
mekjátékok, utazócikkek, esőernyők, kezttyűk stb. stb. a legkényesebb ízlést is kielégítik.

Az elegáns úri világnak b. figyelmébe ajánljuk **valódi angol** nyakkendőinket, valamint fehérneműraktárunkat.

Mindennemű díszműtárgyak karácsonyi és alkalmi ajándéknak.

Grammophonok „Odeon” lemezekkel, egy lapon két felvétel.

Számos látogatást kér

mély tisztelettel

GOLDFÁHN SÁNDOR ÉS FIA
ZOMBOR, KOSSUTH LAJOS-UTCA.

20-9

Csipkék, szalagok, ruhadiszek.

Illatszerek, szappanok, puderek.

Sétapálcák, borostyánszipkák, tajtékpipák, gyermekkocsik.